SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 157. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 18, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го СЕРПНЯ 1992. Ч. 157. РІК XCIX.

Л. КРАВЧУК УВАЖАЄ КРИМ ЧАСТИНОЮ УКРАЇНИ

Симферопіль (УНІАР). — У числі з 13-го серпня газета „Таврічєскіє Новості" надрукувала інтерв'ю з Президентом України Леонідом Кравчуком. На запитання, чи вважає Президент за можливе, щоб Крим із зони розбрату перетворився на своєрідний міст, що став би механізмом здійснення взаємних інтересів Росії та України, Л. Кравчук відповів, що у Швайцарії є франкомовні кантони, розташовані на кордоні з Францією, але ніколи не поставало питання про приєднання цих кантонів до Франції, бо національно-культурні та економічні інтереси мешканців тих кантонів є захищені. Ніхто не порушує прав росіян у Криму. Крим може бути тільки багатонаціональною територією із цілком демократичними інституціями. І тільки тоді він стане мостом, про який тут запитували.

Щодо придбання кримчанами подвійного громадянства, Президент відповів, що закон про подвійне громадянство в Україні є, однак це дипломатичне питання і його треба вирішувати спільно з іншими державами. Спочатку треба затвердити себе як громадянина однієї республіки, а вже тоді ставити питання про подвійне громадянство, сказав Президент.

Незабаром появляться українські пашпорти

Київ (УНІАР). У четвер, 13-го серпня, пашпортний відділ міністерства внутрішніх справ України повідомив, що вручення перших українських пашпортів громадянам незалежної України запляновано на кінець цього року, а ввесь процес заміни совєтських пашпортів на українські триватиме п'ять-шість років. Український пашпорт відповідатиме кращим міжнародним зразкам і буде універсальним, — як для внутрішнього, так і для закордонного вжитку.

СУМ в Америці приготовляється до здвигу

Ню Йорк (СУМ). — Крайова управа Спілки Української Молоді в Америці приготовляється до 41-го Всеамериканського Маніфестаційного Здвигу, який відбудеться під гаслом „Знов лунає слава України".

Здвиг, який відзначатиме першу річницю проголошення відновлення незалежности України, 50-річчя створення Української Повстанської Армії і 100-річчя з дня народження Патріярха Йосифа Сліпого, відбудеться на оселі СУМ в Елленвіллі, Н. Й., від 4-6-го вересня ц. р. Командантом здвигу є Богдан Гаргай. Офіційне відкриття відбудеться у суботу, 5-го вересня, о год. 10-ій вранці.

У програмі здвигу передбачується змагання футболу й відбиванки, мистецькі концерти, товариські зустрічі та забави.

Традиційна маніфестаційна частина здвигу відбудеться у неділю, 6-го вересня, о год. 12-ій полудня. Головним доповідачем буде Євген Чолій, новообраний голова Центральної управи СУМ.

У мистецькій програмі виступатимуть танцювальний ансамбль „Україна" з Осередку СУМ в Чикаґо під керівництвом Євгена Літвінова та оркестра „Трембіта" з Осередку СУМ в Монтреалі. Також запрошені до участи у здвизі ансамбль музики, співу і танцю „Черкаських козаків" з України, які виступлять під час окремої програми в неділю, присвяченій 50-літтю УПА.

Вступ на Оселю на час здвигу є 10 дол. для дорослих, а в неділю 5 дол. Вступ для юнацтва й молоді до 17-го року життя — безплатний. Під час забав у п'ятницю, суботу і неділю до танців пригравати муть оркестри „Чарівні очі", „Рута", „Бурлаки" і „Луна".

Відзначать 100-ліття священства Митрополита А. Шептицького

Філядельфія — Митрополит Стефан Сулик повідомив, що відзначення століття священства Слуги Божого Андрея Шептицького відбудеться тут протягом двох днів — в суботу і неділю 26-го і 27-го вересня. Спеціяльні Богослуження і врочистості відбудуться в соборі Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці.

Ювілейні врочистості відзначатимуть важливість особистих старань Митрополита Шептицького перед Папою Пієм X у справі встановлення української епархії у ЗСА.

У програмі врочистостей відбудуться два симпозіюми. Перший 26-го вересня о год. 10.30 рано англійською мовою. Другий симпозіюм — українською мовою цього ж дня о год. 1.30 по полудні. Оба симпозіюми будуть в авдиторії парафіяльної школи.

Запрошені Владики УК-Церкви відслужать Молебень в неділю 27-го вересня о год. 3-ій по полудні у митрополичому соборі. Після Богослуження процесія перейде зі собору на місце, де давніше був перший собор Владики Сотера Ортинського. Місце, де стояв той собор, вже відповідно приготоване і там буде стояти статуя-пам'ятник Слуги Божого Андрея. Відбудеться врочисте відслонення і благословення пам'ятника. Після цього в авдиторії парафіяльної школи відбудеться ювілейний концерт в пошану Митрополита Андрея.

Проєкт пам'ятника виконав відомий скульптор Лев Молодожанин з Канади. Висота пам'ятника — 10 футів, стоятиме на квадратній гранітній плиті товщиною п'ять футів, а все це на відповідному фундаменті. Постать Слуги Божого Митрополита Андрея зображена у єпископських ризах.

Військова профспілка і міністерство оборони України склали угоду

Київ (УНІАР). — Тут 13-го серпня профспілка працівників збройних сил України уклала угоду з міністерством оборони України на 1992 рік, якою передбачено активний захист соціяльних, економічних і трудових прав та інтересів працівників збройних сил.

У документі зазначено, що сторони зобов'язуються постійно турбуватися про своїх працівників, підвищувати їхній життєвий рівень, своєчасно вирішувати їхні побутові та інші проблеми, створювати умови для підтримання постійної бойової готовости збройних сил України. Угода передбачає, що всі накази та директиви міністерства оборони України стосовно трудових і соціяльно-економічних справ та інтересів трудівників розроблятимуться з участю ради профспілки, або за погодженням з нею. Члени профспілки, які сумлінно пропрацювали у системі збройних сил не менше 15 років і потребують поліпшення житлових умов, можуть отримати житло на рахунок житлового Фонду міністерства оборони.

Моряки відстали від Ґранд регати

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Сюди 13-го серпня дісталися моряки з кількох країн, яхти яких зазнали пошкодження й тому відстали від Ґранд реґати. Російська яхта „Тихий Дон", яка прибула до Ню Йорку, має залогу із дев'ятьох осіб, серед яких росіянин — капітан Євгеній Панєвін; моряки — українець Сергій Власенко, словаки Пітер Глухань і Пітер Тут; поляк Кшиштоф Кухарський, росіяни — Ґенадій Портнов, Валерій Жбанніков і Владімір Шішов. Один моряк після прибуття на Фльориду потрапив до шпиталю, замість нього зголосився вирушити на яхті „Тихий Дон" до Ню Йорку американець з Кокоа Біч, Фла., Том Голмс.

Кореспондент словацької телевізії Пітер Глухань розповів, що їхня яхта „Словакія" вже здійснила успішну подорож навколо Европи в 1990 році, однак цього року під час Ґранд реґати зазнала пошкодження, тому вони вирішили продовжити океанську мандрівку на російській яхті „Тихий Дон" і так дісталися до Ню Йорку. Поляк К. Кухарський належить до словенської залоги.

Українець Сергій Власенко народився в Ростові-на-Дону в українській родині. В українській школі ніколи не навчався, але розмовляє і читає українською мовою, чого навчили батьки. З великим зацікавленням схопив у руки „Свободу" і відразу почав читати й захоплено розповідати своїм колеґам, про що там пишуть.

(Закінчення на стор. 3)

„Ню Йорк Таймс" пише про можливе бомбардування Багдаду

Ню Йорк. — Газета „Ню Йорк Таймс" повідомила в неділю, 16-го серпня, що в понеділок рано З'єднані Стейти і їх союзники з антиракської коаліції мають намір спровокувати конфронтацію з Іраком, яка стане приводом для бомбардування будинку міністерства військової промисловости в Багдаді.

Кореспондент „Ню Йорк Таймс" Патрик Тайлер — автор повідомлення, надрукованого на першій сторінці справа, де газета переважно друкує найважніші інформації дня, — покликується на „американських урядових чинників, знайомих з плянами Адміністрації Буша". П. Тейлер підкреслює, що бомбардування заплянована на час відкриття конвенції Республіканської партії і ставить за мету підняти престиж президента Джорджа Буша.

На повідомлення газети зразу ж появилися відгуки високопоставлених чинників Адміністрації Буша і керівників виборчої кампанії Президента. Всі вони в один голос заперечили повідомлення „Ню Йорк Таймс". Секретар Департаменту оборони Ричард Чейні назвав повідомлення газети видумкою і додав: „Справу про бомбардування вирішують не З'єднані Стейти, а Організація Об'єднаних Націй. Що стосується того, щоб почати бомбардування з відкриттям конвенції, це взагалі неправда. Президент неодноразово повторював, що передвиборча політика ні в якому випадку не повинна перемішуватися з зовнішньою політикою, і я впевнений, що він дійсно вважає так".

Якщо вірити „Ню Йорк Таймсові", то плян конфлікту повинен виглядати так. Інспектори ООН, які перебувають у Багдаді, вирушать у міністерство військової промисловости, щоб знайти там документи про працю в Іраку над створенням зброї масового знищення. Оскільки уряд Іраку вже повідомив, що не допустить інспекторів ні в цю, ні в інші урядові установи, зв'язані з національною безпекою, то привід для конфлікту буде наяву, бо відмова допустити інспекторів — пряме порушення Іраком умов перемир'я. Після цього американські літаки, розміщені на найближчому літаконосці, проведуть бомбардування.

Білий Дім категорично заперечив всі ці повідомлення газети.

У СВІТІ

ВЕРХОВНА РАДА Нагорно-Карабахської республіки спеціяльним указом запровадила воєнний стан — у зв'язку з „широкомаштабною аґресією з боку Азербайджану і окупацією значної частини Нагорного Карабаху". Воєнний стан триватиме шість місяців і передбачає мобілізацію всіх чоловіків у віці від 18 до 45 років.

В ЧЕТВЕР, 13-ГО СЕРПНЯ, снайперською кулею вбито 45-річного продюсера американської телекомпанії Ей-Бі-Сі Дейвида Каплана. Авто, яким їхав Каплан, входило в супровідний ескорт юґославського прем'єр-міністра Міляна Паніча. На великій швидкості ескорт мчав від сараєвського летовища до штабу місцевого континґенту ООН. Пораненого у спину Каплана негайно завезли до шпиталю, однак рана виявилася смертельною. Д. Каплан став першим американським журналістом, котрий загинув під час теперішньої війни в Юґославії. Від літа минулого року тут вбито понад 30 репортерів з різних країн.

ГРУЗИНСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО закордонних справ у своїй ноті на адресу міністерства закордонних справ Росії повідомило, що колишній президент Грузії Звіяд Ґамсахурдія, який переховується на російській території, створив там центр для вишколу терористів. Їхньою подальшою метою є дестабілізація суспільного життя в Грузії. Правоохоронні органи мають докази, що терористична акція, здійснена 23-го червня проти заступника голови Державної ради республіки Джаби Іоселіані, у висліді якої було багато жертв, спляновано з особистою участю Ґамсахурдії.

В ЧЕТВЕР, 13-ГО СЕРПНЯ, уряд Південно-Африканської Республіки оголосив, що погоджується прийняти спостерігачів ООН, які візьмуть участь у спробах замирення ворогуючих фракцій. Міністер закордонних справ ПАР Пік Бота повідомив про звільнення великої кількости політичних в'язнів і амнестію для осіб, засуджених за злочини, що мали в своїй основі політичні мотиви. Власті запевнили, що амнестія стосуватиметься в однаковій мірі бойовиків воєнної організації Африканського національного конґресу, членів правих екстремістських білих організацій і працівників служби безпеки.

В РОСІЇ ЗАКІНЧЕНО складання остаточних списків 639,766 японських військовополонених, котрі перебували в совєтських концентраках у Сибіру після закінчення Другої світової війни. Про це повідомило токійське аґентство Кіодо Цусін, посилаючись на російські офіційні кола.

ПРОГРАМА НОВИН російської телевізії „Вєсті" прокоментувала пресову конференцію Партії економічної свободи, яка відбулася в Москві. Мова йшла про взаємини держави і підприємців. „Якщо звичайний рекет відбирає у підприємця 2—3 відсотки його прибутку, то державний рекет (оплата ліцензій, сировини, санітарного нагляду та ін.) в десять разів більший", сказав голова Партії економічної свободи Константін Боровой.

В СТОЛИЦІ МАДЯРЩИНИ активізуються банди „голених голів", тобто екстремістів з расистським ухилом. Цими днями вони напали на культурного аташе амбасади Ємену. Цей випадок — один з багатьох. Минулого року в Мадярщині студенти створили Товариство імені Мартіна Лютера Кінґа, яке стежить за расистськими виступами в країні. Товариство повідомляє, що в цьому році зареєстровано 51 випадок расистських нападів на громадян африканських, азіятських і латино-американських країн. Про зростання расизму в Мадярщині свідчить і те, що цю проблему в червні обговорював мадярський парлямент.

УКРАЇНА РОЗБУДОВУЄ І ЗАКРІПЛЮЄ СВОЮ СУВЕРЕННУ ДЕРЖАВУ

Київ, Україна. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Стівен Ерланґер надрукував у числі з 17-го серпня довшу інформацію присвячену тим разом Україні, немовби у першу річницю проголошення незалежности, яку Україна відзначатиме 24-го серпня.

Після проголошення незалежности, акт якого був підтверджений в загальному всенародному референдумі, — пише Ерланґер, — Україна успішно і конструктивно, без внутрішніх подразнень, закріплює свої державні інституції суверенної держави на кожному відтинку — від міністерства закордонних справ починаючи і на обережних економічних реформах кінчаючи. Вона накопичує тепер свої золоті резерви і надіється на закордонну допомоґу, зокрема від Міжнародного монетарного фонду і Міжнародного банку допомоги і реконструкції для того, щоб вже в найближчому часі ввести свою власну валюту гривню.

Прояви закріплення державної суверенности можна побачити в Україні на кожному кроці. Україну заливають національні синьо-жовті прапори, формуються власні збройні сили, а вояки помалу, але систематично міняють свою військову уніформу і чимраз більше вояків, які присягнули на вірність українському народові позбуваються червоної совєтської зірки і замінюють її українським тризубом. Зникають також пам'ятники Ленінові й іншим совєтським окупантам, які символізували донедавна колишню совєтську владу.

Міняють свої політичні погляди також люди на керівних становищах, каже Ерланґер, доказом чого може послужити прикладом Президент України Леонід Кравчук, який перед путчом був совєтським ідеологом в Центральному комітеті Комуністичної партії України, а тепер дуже часто і може неправильно, його називають „українським націоналістом", а ворожі чинники „сепаратистом", „але нема де правди діти — його обрали у вільних демократичних виборах і він леґально очолює тепер централістино-бюрократичну владу в Україні та шукає найкращих та реалістичних шляхів економічної і політичної зміни та поправи життєвого рівня населення".

Л. Кравчук за всяку ціну намагається вдержати політичну стабільність в державі, зиелемінувати, або обмежити до мінімуму міжнаціональностеві непорозуміння і за це його шанують навіть ті, які є здеклярованими противниками централістичної влади і автократії й економічного застою.

С. Ерланґер порушив також проблему відношення Руху й інших політичних і громадських національних сил в Україні до Уряду Л. Кравчука і Кабінету Міністрів з прем'єр-міністром Вітольтом Фокіном на чолі. Він цитує також Валентина К. Симоненка, першого заступника прем'єра, який нібито стоїть на становищі, що треба міняти не тільки саму економічну систему, але також наставлення народу, громадян України, робітничої і селянської верстви, від якої, на його думку, залежить поліпшення ситуації в майбутньому.

Володимира К. Черняка, голову Думи і провідного члена Руху, Ерланґер ставить, як протиставлення до плянів В. Симоненка. Він є прихильником реформ тепер, бо чим довше „ми відкладатимемо їх тим тяжче буде їх реалізувати". Покликаючись на Михайла Гориня, голову Української Республіканської Партії і парляментариста, Ерланґер говорить про загрозу для України зі сторони Росії, доказом чого є протягання у розподілі Чорноморської фльоти і кримська проблема.

В АМЕРИЦІ

НЕ Є ДЕРЖАВНОЮ ТАЄМНИЦЕЮ, що стан економіки в країні є може найважливішим політичним прицілом у передвиборчій кампанії, тому й не диво, що обидві політичні партії це використовують. Минулого тижня Конґресове бюро бюджету подало до відома, що економіка ЗСА „наблизилася до стадії стійкого відродження", але не покращає до того ступня, щоби обнизити безробіття ще перед виборами. На наступних тідтора року передбачається повільне, але постійне економічне відродження. Аналітики побоюються, що така прогноза не є надто підбадьорюючою для президента Джорджа Буша перед виборами.

ФЕДЕРАЛЬНІ ІНСПЕКТОРИ ствердили, що катастрофа на залізничному шляху між Ню Йорком і Нюпорт Нюз у Вірджінії, де з понад сотні пасажирів 74 було поранено, була спричинена кримінальним актом вандалізму. Цей небезпечний поїздовий припадок фірми Амтрек стався у середу вечером, 12-го серпня. Інспектори Крайової транспортової ради безпеки заявили, що цілу справу передали в руки ФБІ після того, як знайшли докази, що хтось зумисне переставив вайхи, що й спричинило катастрофу. Про докази злочинства у випадку цієї катастрофи засоби масової інформації повідомив речник Крайової транспортової ради безпеки Брент Балер, підкреслюючи при тому, що смертних втрат не було.

ІДУЧИ ЗГІДНО З ПЛЯНОМ зменшення своїх військ за кордонами країни, речники Пентаґону заявили, що до осені 1995 року закриють 70 закордонних військових баз. Згідно з повідомленнями Пентаґону, більшість військових баз ЗСА знаходиться в Европі за виїмком однієї у Південній Кореї. З европейських американських військових баз 28 є в Німеччині, дев'ять в Англії, шість в Італії, три в Туреччині та по одній в Голляндії і Бельгії. Під сучасну пору в Европі є 200,737 американських вояків, а до 1995 року там залишиться тільки 150,000.

ЗЛАГІДНЮЮЧИ СВОЇ вислови на тему абротів, президент Джордж Буш під час інтерв'ю у своєму кабінеті в Білому Домі для програми вісток „Дейтлайн" телевізійної мережі Ен-Бі-Сі заявив, що коли б одна із його внучок вирішила мати аборт він підтримав би її рішення, хоча особисто був би проти цього. Аналітики уважають, що таке злагіднення думки Президента про питання абортів є деяким відхиленням від його раніших заяв.

„Спільними силами осягаємо кращі висліди"

У редакції „Свободи" (зліва): Х. Жарська-Шох, голова 113-го Відділу СУА в Ню Йорку, В. Ковбаснюк-Шумейко, Д. Сушків-Мерл; стоять (зліва): М. Маслов і О. Бут.

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Х. В-Ф). — Союз Українок Америки має за собою вже довгу історію відповідальної громадської діяльности, тож і не диво, що окремі відділи цієї жіночої організації також плекають цю добру і пожиточну прикмету.

У цьому випадку це відноситься до 113-го Відділу СУА в Ню Йорку, який цього року знову шукав можливостей заробітку для підтримки своїх таких важливих добродійних починів, як Український Музей та поміч дітям потерпілим від чорнобильської катастрофи. Ото ж вирішили перевести льотерію, де привабливою та єдиною виграшею є люксусова поїздка для двох осіб, із квитком на літак включно, на інавґураційну морську подорож українсько-американської фірми Одесс Америка на пароплаві „Грузія" — одному із п'ятьох пасажирських кораблів згаданої фірми. Морська подорож триватиме від 31-го жовтня до 7-го листопада. Пароплав відчалить з порту Ст. Пітерсбурґ, Фльорида, та на своєму морському маршруті відвідає такі порти, як Гондурас, Беліз і Канкун.

До редакції нашого щоденника зайшли членки 113-го Відділу СУА — Дарія Сушків-Мерл і голова Христина Жарська-Шох у товаристві Віри Ковбаснюк-Шумейко, власниці фірми подорожей „Кобаснюк Травел" у Ню Йорку, Миколи Маслова з інформаційного бюра УКРІНФОРМ і Олександра Бута, віцепрезидента фірми морських подорожей ОдессАмеріка. Головною метою їхніх відвідин — це розказати нашим читачам про те, якими корисними є під сучасну пору спільні українсько-американські підприємства. На їхню думку, це один із найбільш корисних способів допомоги Україні, а при тому розголошення і популяризація імени України. Виявляється, що українсь-

(Закінчення на стор. 3)

М. ГАВРИЛЮК — „МІС СОЮЗІВКА" 93

У суботу, 15-го серпня, у контесті за звання „Міс Союзівки" на 1993 рік, жюрі обрало Маріянку Гаврилюк. На першу кралю обрано Наталку Воробець, а третє місце поділяють Христя Ратич і Петруся Гованська. Подробиці про перебіг контесту на Союзівці будуть поміщені в наступних числах „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Великий торговельний простір Північної Америки

12-го серпня цього року проголошено подію, історичне значення якої виявиться щойно у майбутньому. З'єднані Стейти Америки, Канада і Мехіко порозумілися про заведення між ними торгівлі — без митних бар'єр. Тисячі продуктів кожної з цих трьох країн зможуть шукати збуту виключно тільки на базі суперництва щодо якости і ціни. Всі подробиці будуть ще устійнені. Але вже згода на сам принцип створення такого великого торговельного простору на північноамериканському континенті має величезне значення. Воно переступає межі сутоекономічного характеру. Це також велика політична подія. Коли це принципове порозуміння буде зформульоване у тексті договору, то такий договір мусить перейти ще через ратифікацію Конґресом. Можливо, що до успіху переговорів у цій справі причинився факт цьогорічних президентських виборів та можливість програної президента Джорджа Буша й перемоги демократичного кандидата Билла Клінтона.

Найбільш характеристична риса філософії Республіканської партії — це якнайбільше потурання приватній власності, якнайбільше обмеження втручання держави до життя і всіх дій громадян. Демократична партія — навпаки, зближена до філософії соціялізму — контролі держави над різними ділянками життя і дії громадян. Ця різниця принципового підходу до проблеми закордонної торгівлі яскраво проявилася у підході до заливу Америки японськими, південнокорейськими чи тайванськими продуктами. Конґрес із демократичною більшістю схилявся завжди до вимоги американських робітничих спілок, щоб створити митні бар'єри для чужинецьких продуктів, бо вони мовляв, шкодять внутрішньому ринкові праці в Америці. Президент Буш завжди принципово противився такій вимозі, обстоюючи становище вільної торгівлі, свобідної конкуренції й виключення загрози митної війни у міжнародній торгівлі. Тому логічно „Ню Йорк Таймс" з 12-го серпня ц. р. передбачає, що у випадку перемоги демократичного кандидата Билла Клінтона у цьогорічних осінніх президентських виборах — він захоче перевести поважні зміни у цьому тридержавному торговельному договорі.

Між З'єднаними Стейтами Америки і Канадою на півночі та Мехіко на півдні нема ніяких так званих природних кордонів, — подібно, як нема таких кордонів між Україною та Росією: тоталітарні країни відмежовуються від зовнішнього світу. Античний Китай здвигнув був „китайський мур", рештки якого є атракцією для чужинецьких туристів. Совєтський Союз з комуністичною партократією відмежувався від решти Европи „за залізною завісою". Комуністична Східня Німеччина збудувала однієї ночі злощасний берлінський мур. Демократія такі штучні перешкоди ліквідує. Воно пов'язане не тільки з ідеологією і політичною та економічною філософією, але й із практичними можливостями. Щоб Америка відмежувалася від Мехіко на півдні та від Канади на півночі колючим дротом, треба би мільйонової армії митних сторожів, щоб зберегти непорушним такий штучний кордон. Маючи завжди на увазі паралелі з відношенням до України — якої армії треба, щоб створити і зберегти митний кордон з Росією! Це одна з проблем України.

Американські і канадські громадяни можуть подорожувати по Північній Америці без окремих віз. Европейська економічна спільнота змагає не тільки до скасування пашпортних віз для громадян усіх членських країн і не тільки до скасування митних бар'єр, але й до створення однієї „европейської армії" та створення спільного апарату закордонної політики, що породжує спротив головно Англії. Ця проблема заторкає не тільки справу безпеки й охорони економічних інтересів, але й питання національної гордости, особливо у таких сучасних молодих відроджених державах, як Україна. Заключний тепер договір про великий безмитний торговельний простір Північної Америки стане предметом дебат, схвалювання і критики передусім від фахівців економістів. Вони аналізуватимуть користі і шкоди від свобідної безмитної торгівлі. Корисним буде створення одностайної політики у закордонній торгівлі всіх цих трьох держав.

Практика доказала, що тільки у демократичній системі можливий економічний розвиток такий, як настав у країнах Західньої Европи та Північної Америки. Скасування митних бар'єр між ЗСА, Канадою і Мехіко відкриває двері до розквіту промислу і торгівлі в усіх цих країнах, до ліквідації безробіття та вирівняння високої стопи життя й добробуту — матеріяльного і культурного.

Микола Бараболяк

АМЕРИЦІ НЕ ВИКРУТИТИСЬ ВІД АКЦІЇ У БОСНІЇ

Світова преса й інші засоби масової інформації голосять страхіття про події в Боснії. Серби виселюють хорватів і боснійців, а щоб це проходило без опору, переводять масові екзекуції тих, хто ставить опір. Позаводили концентраційні табори, де знущаються навіть над дітьми і жінками. В результаті цих звірств вже сливе два мільйони переселенців і біженців, які намагаються найти притулок в Австрії, Мадярщині, Італії. Словом серби мало що не наслідують методи гітлерівців „юденфрай", поляків на Лемківщині, совєтської влади в Галичині і на Криму. Проходить видимий геноцид на очах цілого світу при наявності всіх конвенцій проти геноциду, існування ООН, а головно запевнень організатора „нового порядку" у світі — Джорджа Буша, що після научки, яку ЗСА дали Саддамові, ніхто не поважиться загарбувати чужі території, а коли б...

Для нас події в Боснії вагомі з двох міркувань. Перше: преса подає три місцевості у Північній Боснії, де зосереджені в особливо драстичний спосіб винищувальні акції сербів проти місцевого населення, де існують своєрідні сербські освєнціми, це — Прієдор, Трнополіє і Прнявор. Ви певно чували про Прнявор. Там попри Крижевці культурний центр наших поселенців. Ці поселенці — католики. Існує альянс між католицькими хорватами і мусулманськими боснійцями, заключений між президентом Хорватії Тюдьманом і президентом Боснії Ізетбеґовічом, проти спільного ворога. В цій метушні наші люди мали б бути невтральними, бо вони там тільки поселенці. Але як католики, серби напевно вважають їх хорватами, тож ворогами. І так жертвою падуть наші церкви, про що вже раніше були вістки у нашій пресі, а між виселеними, вбитими і запротореними в концентраційні табори певно тисячі нашого брата.

Друге: чули певно, що президент Буш готовий вислати проти сербської аґресії американські повітряні сили, та обстрілювати сербами окуповані території з американських кораблів на Адріятику. Але, щоб зліквідувати сербську аґресію, треба післати теж сухопутні з'єднання..., а на це Америка не піде. Підкреслюється, що Юґославія — це частина Европи, тож треба б послати туди европейські війська, це відповідальність Европи. В Европі ж голосно про те не мовиться, але панує погляд, що коли Америка вела перед сухопутніми військами у Кувайті то й в Юґославії годилось би ЗСА вести перед теж. А тут заковика. Виходять наверх межі американського лідерства. Гітлер не дав ради сербським четнікам. Прийшлось би й Америці і союзникам пролити багато-багато крови, щоб відсунути нових сербських четників із окупованих ними боснійських і хорватських територій... Генерали радять бомбити сербські військові інсталяції, навіть Беоґрад, але в рукопашню війну з партизанами не входити, бо цим способом виграти не доведеться.

Для України, це неприємне мементо. Не виглядає, що Україні грозить нині аґресія типу сербської, але руцкої і шапошнікови лиш чекають на нагоду. А така могла б прийти незважаючи на здобутки України на шляху до незалежности. Наполеон програв, Гітлер був побитий Росією... Не ці самі арґументи були б висунені, коли б прийшлось ЗСА і країнам НАТО протиставитись аґресії з метою відновити колоніяльну Росію? Тому для нас така важлива постава Заходу супроти сербської аґресії. Мабуть, врешті ЗСА не опруться пресії публічної опінії світу і застосують дещо драстичніші методи поборювання аґресії в Европі, як це було досі, а все ж є сумніви. А це прикро для нас. Об'єктивно завдання насправді дуже важке. Серби зайняли досі 95 відсотків території Боснії, і хоч 30 відсотків Хорватії. З Хорватією договорення в питанні кордонів можливе. Вони і так окупували вже частину західньої території Боснії. Мусулманське населення порозкидане. Найбільші їх скупчення у прикордонній смузі з Хорватією та при західньому кордоні зі Сербією; теж у смузі від Сараєво смугою до кордону з Хорватією на північ. Це саме в смузі, де поважні центри наших поселенців. Коли це пишу, засоби масової інформації подають вістку, що президент Буш догадався урешті визнати незалежність Словінії, Хорватії і Боснії. Щодо Боснії — це муштарда після обіду. Говориться, що президент Боснії, Ізетбеґовіч, не хоче переговорювати зі сербами, вважаючи, що це було б знаком визнання якихось претенсій сербів до території Боснії.

Та коли Захід зі ЗСА прийде врешті з якоюсь допомогою проти сербської аґресії, то ледве чи можна думати реально в даних умовах про відновлення кордонів Боснії. Боснія — це штучний державний зліпок трьох меншин. У цих умовах годі трактувати боротьбу боснійців (мусулман), як змагання за здійснення принципу самовизначення народу, нарівні скажімо з хорватами. На мій розсуд єдина розв'язка — зліквідувати цю державку, забезпечивши у якійсь формі незалежницькі аспірації мусулман, встановити нові кордони, і, а це головне, мирним шляхом договоритись про переселення населення. На довшу мету не можна вимагати, щоб християни (православні серби і

(Закінчення на стор. 3)

Роман С. Голіят

ПРО МИНУЛЕ ПОЛЬСЬКОГО І УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Maciej Kozlowski, Między Sanem a Zbruczem, walki o Lwów i Galicję wschodnią 1918—1919. Wydawnictwo ZNAK, Kraków, 1990, 312 stron.

I

Д-р Мацей Козловський — публіцист, історик, радник польської амбасади у Вашінґтоні, автор кількох праць і колишній редактор католицького тижневика „Тиґоднік Повшехни". Повища праця — це може одна з перших польських публікацій, написана об'єктивно про минуле обох народів. До цієї праці, крім польських джерел, він використав ряд українських матеріялів про історію і боротьбу Українських Січових Стрільців і Української Галицької Армії проти поляків, щоб здобути наново свої землі.

Автор цих рядків, звертає увагу на деякі вдумливі речення д-ра Козловського, які мають велике значення тепер і в майбутньому. Там читаємо, що більше як половина польського населення були заскочені і здивовані переворотом 1-го листопада 1918 року і синьо-жовтим прапором, що повівав на ратуші.

„Слово Польське" інформувало читачів, що „українці", мовляв — це австрійська видумка, скерована проти інтриґи Польщі , а Львів у свідомості польського населення, **має бути невід'ємною частиною Річи Посполитої, тобто, другою по Варшаві її столицею.**

Розпочалася війна, яка принесла понад 25,000 жертв і стала основним зворотним пунктом в історії двох народів, що на протязі 600 років жили разом на цьому відтинку землі. Польща, під час воєнних дій, а також і пізніше, старалася вплинути на рішення Ради Амбасадорів з 14-го березня 1919 року, щоб вона визнала де юре суверенність Польщі над Східньою Галичиною, а тому пробував спротивився уряд Західньо Української Народної Республіки. Загальновідомий вислів лорда Д'Абернона, який бій за Варшаву в половині серпня 1920 року, назвав „вісімнадцятим найважливішим боєм в історії світу".

Козловський твердить, що польсько-українська війна у Східній Галичині становила вагоме значення в історії світу, однак про неї мало знали. Рішення під час тих драматичних місяців у Львові, Станиславові, Варшаві, а також у Києві і Парижі, у великій мірі вирішили хід подій, які формували долю не тільки обох заанґажованих у війні народів, не тільки сусідніх країн але, може, й цілого світу.

Не часто польським і українським політикам, приходилося робити рішення, які могли б мати вплив на майбутню долю світу. Автор каже, що Польщі перший і єдиний раз це притрапилося у 1683 році, коли перемога Яна Собєського, під Віднем, охоронила Европу перед завоюванням турками. Українські політики такої оказії скорше не мали.

У Східній Европі встановлялася доля загальносвітового політичного порядку, адже те, що діялося на території колишньої імперії Романових, далеко переходило поза межі місцевої політики. Коли приглянемося ближче тогочасній ситуації, то побачимо, що поза Польщею і Україною, ніхто не мав ані фізичних, ані політичних можливостей для рішального впливу на хід подій на Сході. Пробольшевицькі симпатії були тоді дуже сильні серед спільноти на Заході. Залишилися тільки два чинники, які могли вплинути на хід подій на теренах колишньої імперії, а це народження після 123-літньої неволі Польщі і аспірація також до незалежности — вперше у сучасній історії України. Для обох цих держав відношення до східнього сусіда установлював засадничу справу цілого політичного існування ключовий елемент рації держави.

Закінчення буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Прелюдія історичної подорожі на місяць

Виліт з Фльориди відбувся без перешкод і космічний корабель летів зі шумом і свистом на зустріч з місяцем. Внутрі корабля безстрашні „астронавти" піднялися із своїх сидінь та вирішили відсвяткувати цей історичний момент склянкою старого вина. Один з них витягнув пляшку „бурґунда", яким вони запили тост за щасливе „об'єднання" землі з її сателітом.

Ця подія не відбулася у командній кабіні Аполлона II, але становить плід буйної уяви молодого французького письменника Жюль Верна (1828—1905), засновника літератури наукової фантастики, що 104 років перед вичалом першої людини на місяць аґенством НАСА відтворив цю подорож у своїй фантастичній повісті „З землі на місяць" (1865).

Жюль Верне, хоч жив у Вікторіянській добі, був гарячим звеличником та ентузіястом розвитку технології та вірив, що людина, вже в недалекій майбутності, визволиться з пут земної ґравітації і стане стопою на поверхні місяця. З таким наставленням Жюль Верна до розвитку технології та космічних польотів не було жадного сумніву, що він скоріше чи пізніше напише фантастичну повість про подорож на місяць.

Напротязі тисячоліть людство було зачароване срібним диском на небі, тому не слід дивуватися, що вже в 150 році до нашої ери грецький філософ та письменник Лукіян з Самосати написав фантастичну повість, до речі, першу повість цього жанру у світовій літератури, п. з. „Правдива історія", що її зміст становить подорож на місяць. Славний німецький астроном, Йоганнес Кеплер присвятив багато часу на теоретичне обрахування майбутніх подорожей на місяць. Сирано де Бержерак (1656) написав декілька повістей про подорож на місяць, з допомогою складних технічних пристроїв, між ними, металевої плити, що одержувала вертикальний погін з великого магнету. Англійський єпископ Джан Вилкинс (1641) писав також фантастичні повісті в яких передбачав, між іншим, встановлення колоній на місяці, врешті американський письменник Едґар Аллан По, улюблений автор та літературний майстер Верна, написав цілий ряд оповідань про подорож на місяць з допомогою бальонів.

Головним героєм повісти Верна з „Землі на місяць" є американський інженер та президент клюбу „Вогнепальної зброї" у Філядельфії, Імпі Барбикейн, що запроєктував велетенську гармату для „вистрілу" 20-тонного космічного стрільна. Читаючи сьогодні цю повість, перевидану у Франції вже 25 разів та перекладену майже на всі мови світу, в тому й на українську, вражає читача ціла низка схожостей між уявною подорожжю на місяць героїв його повісти та справжнім польотом на місяць Аполлона 11, літом 1969 року.

Почнім від кількости астронавтів в обидвох космічних суднах. В стрільні Верна було їх трьох, згаданий вже американець Імпі Барбикейн, його земляк, інженер Нарчисон та французький журналіст Мішель Ардан. В Аполлоні 11 було, як відомо, трьох американських астронавтів: Ніл Амстронґ, Едвин Олдрин та Майк Коллинс.

Розміри та форми стрільна Верна та командної кабіни Аполлона 11, були дуже схожі, оба космічні судна мали циліндрично-стіжкову форму. Висота алюмінійового стрільна Верна дорівнювалася 15 стопам, а її простір 9 стопам. Командна кабіна Аполлона 11 була 10 стіп та 7 цалів заввижки, а в промірі — 12 стіп. 10 цалів. Стрільно Верна було вичалене з Фльориди, з місцевости, віддаленої 140 миль від Кейп Кенеді, місця вичалу Аполлона 11. Початкова швидкість стрільна Верна дорівнювалася 36,000 стопам на секунду, а початкова швидкість Аполлона 11 (по відпаді його 3-го ступеня) 35,533 стопам на секунду. Подорож космічного корабля Верна до місяця тривала 97 годин 13 хвилин та 20 секунд, а подорож космічної кабіни Аполлона 11, 103 години та 30 хвилин. Свій космічний корабель-стрільно Верне назвав Колюмбіядою, а НАСА назвав свою командну кабіну Колюмбією. Астронавти Верна та НАСА, після запущення їх космічних суден в орбіту місяця, робили фотографічні світлини з його поверхні та накреслили мапу „моря, спокою", по якому Ніл Амстронґ та Едвин Олдрин відбули свої перші походеньки, по виході з капсулі „Орел".

Поворот обох космічних суден був також майже то-

(Закінчення на стор. 3)

Ганна Черінь

ЗАРУЧИНИ

I

„Молодий інтеліґентний українець, з вищою освітою, вродливий бажає листуватися з американською українкою подібної категорії".

Коротке оголошення в газеті, під рубрикою „матримоніяльне". Одразу й одруження? Це не така проста справа. Чи то він думає, що за його вроду можна кинутись у воду? Ще б написав, що „подібної категорії" жінка мусить бути багата.

Зіна шпурнула газету на купу, призначену на викидання. Вона лиш недавно, на настирливі домагання мами, почала читати українські газети.

— Чого я їх мушу читати, коли все те вже три дні тому чула на телевізорі або читала в американській пресі?! А ваші сварки та політикування мене не цікавлять. То для емеритів.

— Якщо ти уважно читаєш американську пресу, то хоч би там помітила, що тепер в Україні настали великі зміни. Нашим українським політиканам навіть не снилося, що над урядовими будинками України замає блакитно-жовтий стяг. А яка там тепер молодь! Вона, як буйні квіти, виросла нежданно і нестримно! Тобі від них учитись треба, якщо не хотіла від нас.

Зіна почала читати „Свободу". Багато слів були для неї дивні або незрозумілі — доводилось заглядати в словник

— Добре, дочко, добре! — хвалила мама. — Збагачуйся!

Статті здавалися Зіні задовгими, перелік заслуг та перебільшені похвали смішили й сердили її, але новини про Рух в Україні, про демонстрації, страйки, святкування наповнили серце гордістю і задоволенням.

— Приємно, що нарешті й ми стаємо такими людьми, як усі! — підсумувала Зіна свої враження в черговій розмові з мамою на телефоні.

Тепер же — отой Андрій. „Матримоніяльне!"... Мама, а головне бабуся, турчать Зіні щоразу, що їй пора заміж. А чого? Їй же тільки двадцять вісім літ.

— Тобі вже двадцять вісім літ. Ти стара дівка, — відрубала бабуся.

— Я зовсім не стара. То в ваші часи дівчина нічого іншого не мала робити як вийти заміж і стати квочкою. У мене є праця, багато інтересів, спорт, приятелі...

— В тридцять літ не так уже легко народити дитину...

— А хто хоче дітей? — відрізала Зіна. — Щоб то від мене народився такий розбишака, як я?! Ні, дякую!

— Ти зовсім не розбишака, а малою була й зовсім чудова. А втім, від тебе міг би й якийсь геній народитися!. Кожен мусить мати хоч одну дитину! — заявила мама

— Ну, нехай уже буде й дитина, хай і дві, щоб їм було з ким битися, — усміхнулась Зіна, — алеж треба спершу чоловіка мати — а як мене покищо ніхто путній не посватав?!

— Бо ти дуже перебірлива. Юрко дуже гарний хлопець, Дмитро теж непоганий, а Петрусь найкращий із усіх.

— Алеж вони вже всі три одружені...

— Бо ти їх відігнала. Дуже вже ти вередлива.

Зіна змовчала. Якби вони знали тих кавалерів так, як Зіна... Але краще не казати — бож їхні батьки — добрі друзі Зининої родини, не треба вносити сміття в хату. Як не як, хлопці одружилися і — як це не дивно — добре живуть із своїми жінками, вже всі й дітей мають. А Зіна вільна і самітна. Здається, вродлива й цікава, а в суботу ввечорі нема куди піти, бо нема з ким. От може написати до того „матримоніяльного" — може веселіше буде, а в кожному разі — навчиться писати листи українською мовою.

Відповідь прийшла так швидко, як може справитись недолуга пошта України, що в своїй праці стоїть у самім кінці проґресу.

„Мила панно Зіно! — писав Андрій. — Як приємно було отримати лист від Вас, такої, як ми тут, і все ж такої інакшої. Не криюсь, я дістав чотири листи від закордонних дівчат, но вони не такі для мене цікаві. Я ввічливо відповів, але хотів би їх відкинути, а листуватись тільки з Вами".

Листування пішло швидкими темпами. Андрій просив Зіну прислати фотографію. Зіна відповіла, що цього не зробить, бо зовнішність обманює. „Може я зовсім негарна **на вигляд, але хіба ж вигляд — то все?!"** Натомість Андрій **одразу прислав свою світлину.** Був справді гарний, чорнявий, з високим чолом, кучерявим чубом, світлими замріяними очима. Написав, що йому 26 літ, він майже що дентист, лишається рік до диплому. Незабаром Андрій, стократно вибачившись за одвертість, написав Зіні, що хотів би прибути до Америки, щоб, в першу чергу, особисто познайомитися з Зіною, а подруге — в Америці здобути свій лікарський диплом. На той час Зіна вже говорила з Андрієм через телефон.

— Чому ж тобі потрібний диплом з-за кордону? — дивувалася Зіна.

— Тому, зозулько, — оксамитовим баритоном пояснював Андрій, — що у нас тепер нема на чому навчитись останньої техніки. Бракує навіть доброго гіпсу, голок для ін'єкцій, інструментів... Я хотів би бути не тільки добрим, а й найкращим дентистом. Якби ти могла мене підтримати рік, поки я отримаю диплом, я б тобі все це сторицею повернув. Або й не повернув би, якщо б ти згодилась стати моєю дружиною.

— Дружиною? — вигукнула Зіна. — А ти ж казав, що твоє оголошення редакція помилково підсунула під матримоніяльну шапку, що ти хотів тільки листуватись!

— Це правда, клянусь тобі Україною, але я радий за цю помилку. Може б інакше ти до мене не написала...

— Ще одне таке речення, і я повішу слухавку. Я заміж за тебе не хочу, хоч би тому, що ти на два роки від мене молодший.

— Ну і що? Якщо чоловікові можна бути старшим від жінки на двадцять літ, то можна й бути молодшим. Я певен, що ти дуже гарна й молода на вигляд.

— А якщо не гарна?

— Для мене вже гарна. Я хочу одружитися з тобою вже тепер — так буде легше і швидше дістати візу.

— Я кота в мішку не хочу. А візу тепер легко отримати й без одруження. Я її тобі вистараюсь, а жити будеш у моєї тіточки. Не поспішай, не куй заліза, поки воно не нагрілося.

— Оце так ти перекрутила відому українську приповідку! Ну, добре, до скорого побачення!

Продовження буде.

Стипендійні нагороди Братства св. Володимира

В неділю, 26-го липня, під час річного храмового свята українського православного собору св. Володимира в Пармі, Огайо, братство нагородило стипендіями студентів, які закінчили середню школу. Нагороди в сумі 2,600 дол. отримали: Олександер Ґрайф, Марта Джоган та Ліенн Возняк. Крім їхніх академічних успіхів, нагороджені беруть участь в Українській Православній Лізі, співають у хорах, прислуговують у церкві. Братство, за 26 років, дало понад 35,000 дол. на стипендії для 63 студентів з парафії.

Зліва , перший ряд: Л. Возняк, О. Ґрайф, М. Джоган; другий ряд: о. Іван Наконечний, Омелян Павлишин, голова Стипендійного комітету, протопресвітер Степан Ганкевич.

В курсах Інституту ім. Митр. Андрея Шептицького беруть участь студенти з різних Церков

У Редвуді, Каліф., у приміщенні українського греко-католицького монастиря Преображення Господнього 20-го червня—18-го липня відбулися 6-ті літні курси Інституту Східньо-Християнських Наук ім. Митр. Андрея Шептицького.

Як повідомляє директор Інституту, серед студентів є члени чотирьох греко-католицьких церков: української, мелхітської, румунської та закарпатсько-русинської митрополії в ЗСА. Є також студенти православного і римо-католицького віровизнання. Студенти та викладачі з'їжджаються з усіх частин Америки й Канади на місяць викладів у монашому оточенні. „Це надзвичайна нагода не тільки ззовні, але в глибокий спосіб запізнатися з живою традицією", — пояснює д-р Борис Ґудзяк, який недавно захистив дисертацію з історії Української Церкви при Гарварді та викладатиме „Загальний вступ до східніх церков".

Відомий науковець та архимандрит цього монастиря о. д-р Боніфатій Луйкс зазначує, що „присутність усіх людей в монастирі протягом місяця де в чому утруднює, але й збагачує життя монахів", яких нині є двадцять. Отець архимандрит викладає курс про літургічний рік у Візантійському обряді. Третій курс (усі вони на маґістерському рівні) викладає о. д-р Андрій Чировський. Це семінар, в якому студенти мають нагоду порівняти коментар Митр. Андрея Шептицького на молитву „Отче наш" з подібними творами сімох Отців Церкви — від Орігена до Максима Ісповідника.

„Не знаю, чи десь ще можна знайти таку програму", — пояснює проф. д-р Хуан де Пасалаква з університету Пуерто Ріко, який вже четвертий раз бере участь як студент у літніх курсах. „Тут наука є тісно пов'язана з пережиттям, з життєвим досвідом, з молитвою — тому вона така могутня". Крім літніх курсів у Каліфорнії Інститут ім. Митр. Андрея Шептицького влаштовує ряд університетських викладів при університеті св. Павла в Оттаві, а також займається допомогою семінаріям в Україні та видавничою працею.

Ювілей 67-го Відділу УНС

Учасники ювілейного відзначення 67-го Відділу УНСоюзу (зліва): Ф. Стубань, В. Лучків, Дж. Липень, М. Троян, І. Пісарчик, С. Стубань-Монкс, Н. Пісарчик, о. П. Скриньковський, П. Глива і Д. Кот.

В суботу, 20-го червня, 67-ий Відділ УНС „Запорозька Січ" святочно відзначив 85-ту річницю свого існування, а також вшанував заслужених піонерів Відділу.

Ювілей розпочато Службою Божою в українській католицькій церкві свв. Петра і Павла, опісля в гарно прикрашеній залі цілоденної школи цієї церкви відбувся святочний бенкет при участі посадника міста Ансонії Томаса Ф. Ґаллігана та його дружини, а також представника Головного Уряду УНС головного радного д-ра Василя Лучкова.

Ювілейне свято відкрив Франк Стубань, секретар і скарбник відділу. Він привітав присутніх, а особливо запрошених гостей та пароха церкви свв. Петра і Павла о. Петра Скрінковського. Після того він передав провадження святом новопризначеній заступниці секретаря відділу молодій адвокатці Сузан Стубань-Монкс. С. Стубань-Монкс попросив о. П. Скрінковського провести молитву і представила урядовців 67-го Відділу, а саме: інж. Мирослава Трояна — голову Відділу, Дмитра Кота — заступника голови, Франка Стубаня — секретаря і скарбника, Петра Гливу — голову контрольної комісії, Джака Липеня — заступника голови. Опісля однохвилинною мовчанкою вшановано померлих членів Відділу.

Першим промовцем був посадник міста Ансонії Томас Ґалліган, який пригадав про перших українських іміґрантів в Ансонії та прочитав спеціяльну Проклямацію Заслуги для 67-го Відділу УНС, яку передав голові Відділу М. Трояньові, а копію секретареві Відділу Ф. Стубаньові. Головним промовцем свята був інж. М. Троян, який згадав перших піонерів зорганізованого життя української громади в Ансонії та містечку Дербі, а особливо о. Антона Бончевського, першого пароха церкви свв. Петра і Павла, невтомного церковного і громадського діяча. Отець Бончевський зорганізував тут першу українську вечірню школу при церкві і був її учителем. Вшановуючи заслужених піонерів, ми високо оцінюємо їхнє завзяття й наполегливість в плянах на майбутнє, бо завдяки їм маємо сьогодні церкви, школи, осередки спадщини та громадські й братські організації. В пам'ять далекозорих ідей наших попередників, голова Відділу закликав присутніх подвоїти кількість членів Відділу. Для цього треба, щоб кожний член придбав тільки одного нового кандидата. Для заохоти інших М. Троян передав головному радному В. Лучкові виповнену аплікацію для нового члена Відділу. Секретар і скарбник відділу Ф. Стубань також передав йому аплікації на нових членів УНСоюзу.

Наступним промовцем був головний радний д-р В. Лучків, який пригадав перші тяжкі кроки перших піонерів в Ансонії і їхню боротьбу за належні громадські й національні права. Опісля головний радний роздав Грамоти Заслуги, приготовані Головним Урядом УНС, для заслужених піонерів Відділу і тих, що є членом 50 або більше років. Значною подією дня був факт, що на ювілейному бенкеті були присутні два гості, а саме: Михайло Москалюк — основник і секретар української спадщини і Джін Валентіно — президент компанії „Селюляр-2000", підприємець, який плянує будувати бездротну телефонічну мережу в Україні. Вже наступного місяця він виїжджає в Україну, щоб продовжувати відповідні заходи. Він коротко поділився з присутніми про свої пляни на майбутнє.

Після смачного обіду відбулася мистецька програма, в якій взяли участь Іван та Надя Пісарчики. Вони виконали пісні і танці під проводом Ф. Стубаня: народний танок „Ґаїлка", „Козачок" та „Жито". Присутні щедро нагородили їх оплесками за гарно виконані танці.

Гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено цей небувалий ювілей, який напевно залишиться в пам'яті присутніх на довгі роки.

Мирослав Троян,
голова 67-го Відділу УНС

Моряки...

(Закінчення зі стор. 1)

Яхта „Тихий Дон" подорожувала чотири місяці, в дорозі їм допомагали чужинці, але жодного росіянина вони не зустріли, хоч про них повідомляли в закордонній пресі. Стоїть яхта в Моріс-каналі у Джерзі Сити, біля парку Ліберті. Поруч стоїть ще одна яхта „Россия", яка також через неполадки з двигуном відстала від Ґранд регати. На ній три особи: Александр Кличьов, Вячеслав Максімов, Владімір Сєров.

Щоб відвідати яхту, можна їхати підземкою PATH до станцій Exchange Place, або до Grove, потім іти по Марін бул. аж до каналу, там звернути праворуч і берега. Іти пішки треба хвилин 10 від підземки.

З Мангеттену їхати через Голланд тунель, а виїхавши з нього зробити перший дозволений поворот на ліво й доїхати до Марін бул., звернути праворуч і їхати по цій вулиці аж до кінця, в бік океану та парку Ліберті.

Америці...

(Закінчення зі стор. 2)

католицькі хорвати) жили у мирі і сякій такій злагоді поруч в державі, де існували тенденції теократії під Кораном. Розвід цього „подружжя" — конечність, щоб народ себе взаємно не мордував, як це там водиться, відколи турки оволоділи тими теренами 1463 року.

Вже тисячоріччя йде там різня, і тому повернення до держави, встановленої Тітом після Другої світової війни для погодження конфліктних інтересів у ненаціональній державі, не витримала проби часу. Бушеві закидають, що він досі не включив югославської справи в орбіту запровадження „нового порядку" під його директивою. Говориться, що коли б у Боснії олива, і йшлось про безпеку відомого приятеля Америки, то він реагував би інакше. Побачимо, як це питання розв'яжеться. А не легке воно, особливо для Буша перед виборами!

МИНУЛОГО ТИЖНЯ дружина Президента Барбара Буш в інтерв'ю з репортерами журналів заявила, що на її думку справа абортів не повинна мати місця в денному порядку конвенції політичної партії. Вона відразу підкреслила, що вона не заступає думки за чи проти, тільки висловлює свою особисту думку, бо уважає, що справа аборту є дуже особистою справою, а особисті справи повинні бути виеліміновані з політичних маневрів.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ Державного департаменту ЗСА, фахівці зі зберігання продовольства з Поживного інституту Стейтового університету Айдаго та Інституту продовольства і фуражного зерна Канзаського університету, які були законтрактовані Агенцією міжнародного розвитку ЗСА, завершили двотижневе вивчення потреб України у продовольстві та можливостей зменшення втрат продовольства.

Св. п. д-р І. Понович

До нас за океан дійшла з Парижу у Франції сумна вістка, що св. п. д-р Іван Понович на 84-му році життя відійшов у вічність. Болюче вдарила нас ця вістка, що д-ра І. Поновича немає вже між живими. Всі, що пам'ятають покійного й завдячують йому багато добра, перебуваючи у Франції після 1945 року, у 40-ий день по смерті покійного засвітять свічки спомину і вдячности в його пам'ять.

І. Понович приїхав до Парижу ще у 1930-их роках. Плянував здобути звання доктора медицини, бо українцям під окупацією тодішньої польської влади це не було можливим. Перебуваючи в той час у Парижі д-р І. Понович одержував з України повідомлення, що поляки переводять жорстокі пацифікації по українських селах і містах. Він уважав, що його обов'язком доводити західним державам про знущання польського війська і поліції над українським народом. Це дійшло до польської амбасади у Парижі, а відтак до уряду у Варшаві і поляки відібрали горожанські права д-ра І. Поновича і відібрали право повороту на батьківщину. Д-р І. Понович закінчив медичні студії, але диплому доктора як бездержавний не отримав. Залишився у Парижі і примістився при Католицькій місії на праці. Одружився з француженкою.

І. Понович зорганізував світовий рух робітників-християн, був першим його президентом і примістив при Католицькій місії у Парижі. Працював з Владикою Іваном Бучком, о. Яковом Пірідоном й о. монахом Вонділаля. При Католицькій місії примістив також ОУРФ, президентом якого був д-р В. Нестерчук, також вже покійний. Всі ми пам'ятаємо, як д-р І. Понович опікувався сл. п. о. М. Левенцем, якому комуністи готували суд як воєнному злочинцеві. Завдяки стаританням д-ра Поновича і інших наших патріотів, президент Деґоль заборонив комуністам нищити нашу політичну еміграцію по Другій світовій війні, а о. М. Левенець спокійно доживав своїх років у Парижі й на весні цього року упокоївся у Бозі. Багато нас еміґрантів переїхали до Аргентини, Бразилії, Канади і ЗСА.

Дуже важко переживав д-р Понович, що українська еміграція покидає Францію. Залишився він з кількома сердечними друзями. І. Понович перейшов операцію серця, операцію крижей, мав ампутовані ноги після недуги рака. Ми чуємося до обов'язку бути вдячними покійному за турботи за нас і допомогу у 40-ий день відходу у вічність, будемо мати помиinальні Богослуження з Панахидами по церквах, де ми перебуваємо. В Асторії, Н. Й., Богослуження будуть відправлені 19-го серпня вранці.

Дружині, дочці Анні і синові Юрієві з родиною шлемо з відусіль сердечні співчуття.

Надя Нестерчук

КОЛИШНЬОГО КОМУНІСТИЧНОГО диктатора Східньої Німеччини Еріха Гонекера позбавлено статусу гостя чілійської амбасади в Москві з тієї причини, що він „плів інтриги" проти президента Бориса Єльцина і російського уряду. Про це розповів під час зустрічі з чілійськими конгресменами міністер закордонних справ Чіле Енріке Сільва. Міністер не з'ясував, про які саме інтриги йдеться, однак повідомив, що Гонекера виселено з Москви як особу, котра була небезпечною для уряду Росії.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

„Спільними..."

(Закінчення зі стор. 1)

ко-американська фірма морських подорожей Одесс-Америка є відділом Чорноморської корабельної фірми та Міжнародного центру морських подорожей з осідком у Мінеолі, Н. Й. На американський ринок вони вийдуть у вересні.

Пасажирський пароплав на 480 місць причалить до сентпетербурзького порту на Фльориді та готуватиметься до семиденної подорожі по Карибському морі.

Тут Х. Жарська-Шох і Д. Сушків-Мерл підкреслюють, що пароплав „Грузія" в Ню Йорку буде вперше 22-го вересня. На його палубі тоді оголосять хто став тим щасливцем і виграв льотерийний квиток 113-го Відділу СУА — однотижневу морську подорож. При цій нагоді ще раз дякують фірмі морських подорожей ОдессАмерика за щедрий дар на їхню виграшу, але рівночасно підкреслюють, що не меншим жертводавцем на льотерію 113-го Відділу СУА є також і Віра Ковбаснюк-Шумейко, власниця фірми подорожей Кобаснюк Травел, яка покрила всі кошти поштової пересилки льосів. Пригадують союзянки нашим читачам і про те, що скориставши з цієї подорожі пароплавом по Карибському морі, учасники не тільки підтримають спільні українсько-американські почини, але також проведуть приємно час. Квитки для цієї особливої морської подорожі можна придбати через фірму подорожей „Кобаснюк Травел" в Ню Йорку, а за льосами на виграшу треба звертатися до 113-го Відділу СУА, на адресу: Christine Shoh, P. O. Box 349, Ridgefield, Ct., 06877.

„Прелюдія..."

(Закінчення зі стор. 2)

тожний, бо й капсула Аполлона 11 та стрільно Верна вплеснули до Тихого океану, звідкіля їх виловили американські воєнні кораблі.

Різниця між обома подорожами на місяць основувалася тільки на різниці погонів обох космічних суден, причому погінною силою стрільна Верна, була експльозійна сила вистрілу з дула 900-стопової гармати, споненої 400,000 фунтів стрільної бавовни та запаленої електричною іскрою внутрі стрільна, а погін Аполлона 11 становила сила відштовху пливкого пального його рушійних ракет, запаленого електричною іскрою ззовні.

Астронавти космічного стрільна Верна не причалили на поверхні місяця ізза невеликої помилки в обрахованні його траєкторії. Але передбачливий Верне забезпечив своїх астронавтів великою кількістю експльозійних ракет, при допомозі яких їм вдалося побороти притягання місяця та унапрямити з його стрільно з орбіти на землю.

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 12-го серпня 1992 р. по важкій і довгій недузі відійшов у вічність
МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

Михайло Мостовий

ур. 1923 р. в селі Дмитрів, Радехівського повіту, Україна.

ПАРАСТАС — п'ятниця, 14-го серпня 1992 год. 8-ма веч. в похоронному заведенні Boylen, 188 Easten Avenue, Ню Брансвик, Н.Дж.

ПОХОРОН — субота, 15-го серпня, год. 10:30 ранку в українській католицькій церкві при 86 Livingston Ave., Ню Брансвик, Н. Дж., відтак тлінні останки зложено на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишені:
дружина — ІЛЬЗЕ
дочки — ХРИСТИНА І ІНҐРІТ з мужами і дітьми
син — РОЛЯНД з дружиною
сестри в Україні
та дальша родина в Україні й Америці

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

105 учасників — у Спортовій Школі „Ч. Січі"

Ґлен Спей, Н. Й., 26-го липня (О. Т.). — 105 юначок і юнаків, досі зареєструвалися на вишкіл у цьогорічній Спортовій Школі, який проходитиме протягом чотирьох тижнів. Дальші зголошення напливають вже безпосередньо до канцелярії Спортової Школи на оселі „Верховина".

Офіційне відкриття вишколу відбулося в неділю, 26-го липня, у великій залі павільйону, заповненій учасниками, їх батьками і гостями. Програмою відкриття проводив голова УСВТ „Ч. Січ" М. Стебельський (він же керівник СШ в перших двох тижнях). Привітавши присутніх юначок і юнаків, батьків і гостей, голова на початку нав'язав до світлої історії Спортової Школи, яку за останні 22 роки пройшло тисячі нашого юнацтва. Не всі вони залишилися активними у спорті, але, пройшовши всесторонній спортово-виховний вишкіл, ці колишні наші учасники й учасниці залишилися повноцінними громадянами нашого суспільства. Не дивниця, сказав голова, що ми вже приймаємо другу ґенерацію на наш вишкіл, тобто дітей колишніх учасниць і учасників, значить, Спортова Школа виконує добру роботу.

Після ознайомлення юнацтва з вишкільною програмою, до привітальних слів були покликані Я. Ґавур — заступник управителя „Верховини" і З. Комоницький — довголітній жертвенний працівник канцелярії оселі і головний радний УБС. Обидва прелеґенти щиро привітали провід і учасників СШ, і при цьому вислови ли слова великого признання засновникам і довголітнім керівникам СШ — М. Стебельському і О. Твардовському за їх жертвенну і віддану працю для нашого юнацтва та й взагалі для українського організованого спорту. Обидва вони, що протягом багатьох років приглядаються до Спортової Школи, високо оцінили її спортово-виховні програми.

На закінчення програми відкриття голова представив присутнім цьогорічний склад проводу, опікунів (-ок) та інструкторський склад Школи: керівниками по два тижні на зміни — Мирон Стебельський і Омелян Твардовський, секретаркою і медичною сестрою є Марійка Бокало. Опікунки дівчат — Ліда Бокало і Людмила Бринзак, опікунки хлопців — Володимир Василак і Стефан Зборовський.

Технічним директором програм і головним інструктором футболу є Ігор Чупенко. Його асистентами — Петро Борецький зі Львова і Гриць Сергіїв. Інструктори тенісу: Ігор Луків, д-р Андрій Кордіяк зі Львова, Юрій Колб з Ужгороду. Інструктором відбиванки є Ігор Акіншин з Луганська, Україна, плавання — Христина Процюк, ритмічної гімнастики — Людмила Бринзак з Києва.

Вишкіл проходитиме протягом повних чотирьох тижнях, офіційне закриття відбудеться в суботу, 22-го серпня ц. р. Найкращим учасницям й учасникам будуть вручені пам'яткові нагороди.

Подяка Українській Спортовій Централі Америки і Канади

У п'ятницю, 24-го липня, до УСЦАК надійшов з Києва лист-подяка від Федерації футболу України:

„Українська Спортова Централя Америки і Канади, на руки голови Мирона Стебельського!

Шановний Пане Стебельський!

Спасибі Вам за факс та привітання щодо вступу Федерації футболу України до міжнародних організацій ФІФА і УЕФА.

Ми вдячні Вам за опіку, яку Ви проявили по виїзді національної збірної команди України в часі її перебування в ЗСА. В зв'язку з перебуванням на відпустці я не міг своєчасно підтвердити і подякувати Вам за одержання Федерацією Ваших подарунків в розмірі: трьох тисяч долярів від УСЦАК і п'ятсот долярів від УСВТ „Чорноморська Січ".

Газети, які висвітлювали поїздку і перебування в ЗСА, будуть найближчим часом Вам переслані.

За повагою до Вас,

Президент Федерації футболу України
Віктор Банников".

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЕКСА ШИМКІВ член УНС Відд. 292-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш. помер 13-го червня 1992 року на 86-му році життя. Нар. 29-го березня 1906 року в Сихові, Стрий, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Варвару, невістку Мері, внука Михайла, племінників і племінниць. Похорон відбувся 16-го червня 1992 року на цвинтарі св. Ядвіґи в Дірборн Гайтс, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

ВАСИЛЬ ОРИЩАК член УНС Відд. 271-го Т-ва ім. Івана Франка в Елмайра, Н.Й. помер 7-го липня 1992 року на 77-му році життя. Нар. 12-го листопада 1914 року в селі Орилка, повіт Сянок, Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Вероніку, сина Володимира з дружиною і родиною, дочку Стефанію. Похорон відбувся 9-го липня 1992 року на цвинтарі св. Миколая в Горзгедс, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Чопко, секр.

ПЕТРО МОСКВА член УНС Відд. 433-го Т-ва ім. Івана Мазепи у Вест Айсліп, Л.Ай., Н.Й. помер 7-го червня 1992 року на 69-му році життя. Нар. 1922 року в Ґлен Лайон, Па. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружину Анні, синів Михайла і Марка, дочки — Анну К. Статен і Надіну Ґасанін та 8 внуків. Похорон відбувся 10-го червня 1992 року на Калвертон Нешенел Семетері в Калвертон, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Іванна Завируха, секр.

КАРМЕЛЯ КОСТЬ член УНС Відд. 380-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Апопка, Фла. померла 6-го липня 1992 року на 64-му році життя. Нар. 11-го листопада 1927 року в Ню Йорку, Н.Й. Членом УНС стала 31-го березня 1970 року. Залишила у смутку мужа Семеона, дві дочки Сандру і Дорін, внуків Роберта і Сема; внучки Меланію, Дану і Мервін. Похорон відбувся 9-го липня 1992 року на цвинтарі 1390 Парк др. Касельбери, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Фіцик, секр.

МАРІЯ БАРИЛКА член УНС Відд. 268-го Т-ва ім. Дмитра Вітовського у Філядельфії, Па. померла 16-го липня 1992 року на 72-му році життя. Народжена 12-го грудня 1919 року. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку мужа Омеляна, дочку Христину, трьох внуків, зятя та родину в Україні. Похорон відбувся 21-го липня 1992 року на цвинтарі Ловнв'ю в Ракледж, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ПАРАНЬКА ШЕВЧУК член УНС Відд. 88-го Т-ва „Союзівка" в Кергонксоні, Н.Й. померла 4-го червня 1992 року на 94-му році життя. Нар. 1-го листопада 1897 року в Україні. Членом УНС стала 1942 року. Залишила у смутку дочку Катерину Брида, зятя Стенлі, 3 сестри в Україні, 4-ох внуків, 5-ох правнуків, племінників і племінниць. Похорон відбувся 8-го червня 1992 року на цвинтарі Кальварія в Квінсі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефанія М. Гавриилюк, секр.

ПАРАСКА МАКАРИК член УНС Відд. 364-го Т-ва ім. св. Василія в Клівленді, Огайо померла 10-го червня 1992 року на 69-му році життя. Нар. 3-го березня 1923 року. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку мужа Стена, дочки — Гелен Адкінс з мужем Джессі і внука Джессі, мол.; Анну Буркгард з мужем Дейл і дітьми Майрою і Матеєм. Похорон відбувся 13-го червня 1992 року на цвинтарі Св. Покрови в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ЛУКНИЦЬКИЙ член УНС Відд. 389-го Т-ва ім. Миколи Сціборського в Лігайтоні, Па. помер 21-го травня 1992 року на 69-му році життя. Нар. 1-го липня 1923 року у Володимир-Волинському, Україна. Членом УНС став 1979 року. Залишив у смутку двох синів Євгена і Романа, дочку Надю Андрійко з родинами і шість внуків. В Україні двох братів і сестру. Похорон відбувся 27-го травня 1992 року на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Хомин, секр.

ВОЛОДИМИР БОЙКО член УНС Відд. 320-го Братства Пресвятої Тройці в Балтиморі, Мер. помер 5-го травня 1992 року на 72-му році життя. Нар. 1920 року в Кирилівці, Київ, Україна. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Тамару, сина Миколу, доню Анну, четверо внуків та три сестри з родинами в Україні. Похорон відбувся 25-го травня 1992 року на православному цвинтарі св. Андрія в Балтиморі, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Радь, секр.

АННА КОМІЧАК член УНС Відд. 53-го ім. св. Миколая в Пітсбурґу, Па. померла 5-го квітня 1992 року на 71-му році життя. Нар. 1920 року в ЗСА. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку мужа Михайла, трьох синів — Романа, Маркіяна і Михайла Івана; невістки Ярославу і Люсю; внуків Олесю, Андрею і Богданну. Похорон відбувся 9-го квітня 1992 року на цвинтарі Пречистої Діви Марії в Мекіз Ракс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Дмитро Головатий, секр.